
3 1761 06578989 3

KELETI ARTHUR

A KÁMZSÁS FESTŐ STRÓFÁI

1.9.1.2.

Szegedi Istvánnak a Kottenet
ajánlom igaz barátsággal
1921 december havában
K. A.

KELETI ARTHUR

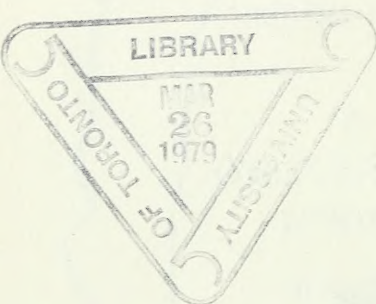
A KÁMZSÁS FESTŐ STRÓFÁI

Rajzokkal csinositotta
Gulácsy Lajos

1·9·1·2

Benkő udv. könyvkereskedő kiadása
Budapest, IV., Dorottya-utca 2. sz.

„Jókai“ nyomda rt. nyomása Budapesten.

Úgy tünik, mintha régi levelekben
olvastam volna már az életem,
nem történik már semmi új velem,
világot gyujtok ujból minden este
s úgy búsulok a sárga lámpalángba,
mint egy codexíró, kámzsás bús barát,
ki titkolt szerelmét s elgyötört szivét
piros betük szűk pitvarába zárta...

SZOMORUSÁG

S mint késő őszben a kolostorok
oly szomorú most minden a világon,
oh elhervadt, fájdalmas életem
(halvány árnyék egy álmos, néma házon)
oh sokszor olvasott gyönyörű könyvek
(síró hegedűk, bús zengő citerák)
oh gyöngyöző absynthok, drága lányok
(illatos mérgek, bánatos theák).

Kihült ajkam s meggyötört vállatok
kedves könyvekben csendesen idézem,
magam vagyok s a tietek egészen,
s mint felgyúló groc a halovány csészében
szenvedek, égek utánatok . . .

CSAK ÉPP HOGY ÉLEK

Néha mintha lázas vágy szállna meg,
készítni tarka smyrnaszőnyeget,
meggyszin-selyemre, méregzöld bársonyra
szeretnék hímezni életet.

Lelkemben lágy hárfahangok szólnak,
ki nem pattantott rímek dalolnak;
s a gondolatok nagy tarlója felett
tündéres gnómos mese lebeg.

S csak dúdolom bús melódiáját,
ennek a bűvös szép mesének,
vad, lányos emlékű téli éjnek;

Szomorú árnyékomnak a falon,
múlt csókos évekről beszélek,
hogy senki vagyok, s csak épp hogy élek.

BETEG VIRÁG

Oly szép az arcod, ahogy a hajad
lágyan elönti a márványfalat
s két biborfényben égő ajkadon
buja vágy fekszik csókravatalon,
állad körül nagy, ismeretlen bánatok
[búsulnak,
s lágy ibolyaillatok lengnek körül . . .
s hogy arcod sápadt bársonyán szemed,
mint két izzó, vad örökmécs remeg . . .
két fínom ívben felkúszik a kösöntyűs
[kezed;
olyan vagy,
hogy testedhez mered a márvány
mint nagybeteg elsápadt liliom
mely felkúszik
egy antik vázán.

HARAKIRI

Piros szegfű, halavány orgona,
félénk, illatos lila ibolya,
meg vörösfejű szép pünkösdi rózsa,
hófehér liliom, vörös pipacs,
zöldelő moha olyan mint a rét,
halványkék jácint, szőke margarét,
és lángoló szagos leányfej . . .
. . . Sok-sok színes virágom, angyalom
fejed köré bokrétába rakom ;
fölvágom erem s a karom
vérét őrültszép homlokodra csurgatom...
. . . Szagos véres lesz minden
s a sok virág
megsápadva a halált kiabálja ;
és meghalok.
. . . Álomba ringat csorgó vérem árja
s a haló színek bús symphoniája . . .

CELEBRATIO

Mert oly fínomak a kontúrjai,
ájultan harapnám a vállad;
s megáldanám azt a kis helyet,
hol szájam befedné a szájad.

Ó de nincs semmim amit adhatnék,
leborulnék és átfognám a lábad,
s mint a nagyszemű, erős, pogány papok
hajlongva hoznék dús áldozatot
lépcsőin a vágyak templomának.

AZ ELVÉRZETT NYÁR SIRATÁSA

Ma minden oly elhervadt, oly beteg,
mélyebbnél-mélyebb, hűvösebb az éj,
s a sóhajokkal terhes őszi szél
beteg virágok parfümjét illatozza.

Ma mindenütt egy mult nyár gyásza ül,
úgy zörögnek a halott levelek,
mint karcsú, fehérleples szellemek.

S úgy fojtogatnak a sóhajaim,
úgy panaszkodnak, sírnak, marnak,
a siket, vak éjjen keresztül
messzire-messze elébed szaladnak,
... csak megszületnek és meghalnak.

Búsuló, fájó gondolatjaim,
sok szőkefejű éneklő gyerek
szoknyád körül félőn körbe tipeg ...

kis halvány ajkuk ijedten remeg,
húsos kezükkel feléd intenek.
(Mint egy Rubens-képen.)

Ma minden oly elhervadt, oly beteg,
mint egy remegő, lázas kis gyerek,
mint megtérő borús emlékezet.

Ma mindenen a volt nyár gyásza ül,
s átszelve várost, erdőt, hegyet, tavat,
messze repül egy vérző gondolat,
hozzád repül egy késő gondolat...
s meggyászol egy gyáván elhullt nyarat.

2

VAKSÁG

SZÉKELY BÉLÁNAK

Csak az sír, aki lát is,
bár ne látnék már semmit sohasem;
valaki kérné,
odaadnám mind a két szemem.

Szánva símogat mindenik szavad,
mint szomorú felhőt az alkonyat...
a homlokomon sóvárgott kezek
melegét érzem,
hogy hangod remeg...
s úgy elnyujtózom szavaid alatt,
mint vézna árnyék, ha a nap halad
... nagybánatú, fekete fa alatt...
most vak vagyok
sírva simogat mindenik szavad...

Csak néha álmodom, hogy látok,
az éjjelt nagyon szeretem,
s álmomba soká dörzsölöm a szemem...
vad fűzértáncot járnak körülem
sápadtarcú, feketehajú lányok,
pilláik zárva vannak épp mint nekem;
égő ajakkal úgy futok utánuk
s ők megcsókolják remegő kezem,
belemarkolnak rozsdaszín hajamba,
duzzadt ajkukkal ráfekszenek ajkamra,
s forró könnyet sírnak a homlokomra.
...Szent Isten! csak ébredni ne kéne
[sohasem,
csak az álmom lenne örök végtelen.
és véresre dörzsölöm a két szemem.

S mint a vak ember
holtra nézhetem mind a két szemem.
Hiába nyujtom mind a két kezem,
nem látlak téged s nem látom magam . . .
oh beteg lelkem világtalan világa
úgy gondolok egy réglátott virágra,
ahogy a szélben érzem illatát . . .
mint a vak ember
úgy gondolok terád,
egy réglátott titokzatos világra
némán kínlódó, elátkozott magamból;
mint a vak ember, ki a szemére gondol.

Kopott kezemben kis üvegtükör,
egy nagybeteg bús nyári éjjelen,
álmodtam: látlak
s úgy sírtam utánad;
oly különös ha rá emlékezem,
mintha láttam volna benn a két szemem...

KÉT ŐSZI VERS

ESTI ESŐ

Az ég, a nagybánatú özvegyasszony,
egy napot ujból holtra szeretett;
langy esőt sírva csavar a fejére
gyászos fekete fátyol-felleget...

Elborult arca szürkébb mint az ólom,
s ahogy bárgyún kacsintnak a szemek,
fekete pillái dús eresze alól
a kristálytiszta meleg könny pereg...

ŐSZI SZÖKŐKÚT

Nagy smaragdzöld tó. Kőkerületén
duzzadt-erű, zöld húsos levelek,
kis groteszk békák köpik a vizet
...dús, visszahajló, ragyogó sugárban.
...A középen a tó lelke remeg...
s egy vastag kristálytiszta vízsugár
magasra nyúlik... égbe jár,
habos fodrokban lepereg...
...A víz csobog, a sok növény remeg,
a vasbékák csak köpik a vizet,
a zöld-tükrön ezer fonnyadt levél,
a sajgó tó...
egy holt nyárról beszél,
hogy egy-kettőre itt a tél...
S a kis békák majd a fagytól remegnek,
széles szájukon megfagy a sugár,
él, él a tél és holt a nyár!

...Bolond szivem is arra vár,
hogy a téli esték fagyos borúja
szótlan csendjével keresztülszúrja...
egy égőpiros vérsugár,
belőle majd az égre jár
s habos fodorban lepereg...
és megfagy...
Épp mint a kristálytiszta szökőkútsugár
...ha elmul a nyár.

SCÈNE GALANTE

VERS EN PROSE

A marquise kacagott s a marquis megcsókolta a korállszerű ajkait . . . egy rózsaszin selyemmarquise volt s egy ó kőpadon ült . . . hajporos szőke hajának illatával betegre szívták magukat a kert tarka lepkéi és apró bogarai . . . mosolygott, ahogy csak egy grande-damehoz illik és két égszinkék szemét (a szőke puderes szemöldek alatt mélységesek voltak, mint tiszta kutak) az ezüst holdba emelte a marquis szerelmes pillantásai elől . . . rizsporos fehér arcán mint finom ezüstpor ömlött végig a holdfény és érzékivé hangolta az ábrándozó szemek és finom metszésü orr alatt a csaknem

vérszín, vékony ajkat. Virágos selyemruhája kívánatosan takarta fel puderes finom mellét az esti kertben epedő holdnak és mezítelen fehér kezei drága csipkékkel szegélyezve az ölében pihentek . . .

A marquis sárgaszinselyem costumejében egy nagy bánatos sárga rózsa a marquise lábainál hevert az illatos zöld pázsiton és méla udvarosszemű epedő arcát álmodozón emelte a kivilágított arc felé . . .

A gyönyörű kert szabályosra nyírt zöld bokrai és az apró gyenge rózsafák hangtalanul szenvedtek s a repkénnyel feldiszített kőfaunok mereven meredtek az estébe . . .

A marquise egy szál piros rózsát ejtett le az öléből . . .

A marquis álmodozva kapta fel a rózsát, az arcához szorította, mintegy megőrülésig magába szíva az illatát . . . majd erőtlenül ejtette ismét a fűbe s a kezei is visszahulltak . . . a marquise kezére

hajolt... s a marquise kacagott ah! mintha apró ezüst üvegcsengők csengtek volna; s pirossarkú, fehér selyemcipőkbe rejtett apró lábai mintegy befejezésül karcsún ugrottak ki a redőkbe omló szoknya szegélye alól... egy graciózus mozdulattal felszökkent, kiszabadítva drága kezeit a marquis meggyötört ajkai alól...

Szótlanul indultak el a holdfényben, selyemcipőik alatt ropogott a sárga kavics, körülöttük a gyenge esti szél sóhajtozott a bokrok között és minden-minden symbolummá vált a csendes uton... az ég végtelen kék padozata, véges-végig kiverve ragyogó gyémántszegekkel, a felhők, a hosszú karcsú fehér csónakok s a megpuffadt ezüst hold... Némán mentek a halk fasorokban s árnyékuk is csak a bekanyaruló utaknál ért össze... Távolból egy vonzó pastorale elmosódó accordjait hozta el egy hirtelen vándor szellő és a fákon riadtan csapkodtak a felébresztett tarka madarak...

Hangtalan, szenvedve jártak egymás mellett . . . az út végén a marquise megállt s a kék égre nézett . . . talán a távozó felhőket, vagy a hulló csillagokat figyelte . . . a fák között harsányan fehérlett a régi kastély . . . a marquis kezet csókolt a marquisenak s kétségbeesetten, az elválás fájdalmában a földre térdelt . . . szenvedélyesen csókolta a marquise hajának és ajkainak árnyékát a sárga kavicson . . . a marquise kacagott; s a marquis meghajtott fejjel a földön epedve, egy nagy bánatos sárga rózsa volt a lábainál . . . még hallotta a marquise csilingelő kacagását . . . de mire feltápászkodott a kavicsról a marquise eltünt . . .

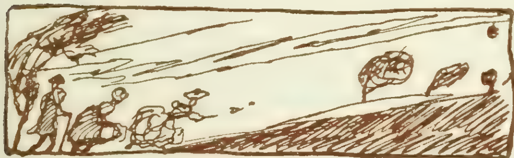
A marquis magára maradva szomorún meredt a sötét lépcsőház elmosódó lépcsőire, az éjszakában . . .

Szegény, szegény marquis . . .

Talán még most is ott áll a rococo-kastély kapujánál, a nagy kalapja a hóna

alá csapva s elfáradt kékudvaros szemeinek tekintetét reménytelenül küldi a marquise után ... a rózsákkal befuttatott fehér kapun át, a bokrokkal beszegett sárga kavicsos utra s a homályos lépcsőház elmosódó lépcsőire ... ahol a marquise eltünt ... eltünt, mint egy nagyszerű álom, vagy egy illatos emlék ... Még most is ott áll a marquis? vagy csak addig várt, míg a kastélyablakban gyertya gyúlt s a marquise kinyitva az ablakot, még utólszor csókot dobott neki, vagy ott maradt azután is, hogy az ablak bezárult előtte, az árnyak eltüntek ... és a gyertyát is elfujták ... ott maradt örökre?

Oh szegény, szegény marquis ...

NYÁRI ÜNNEP

Távolba hamvas, messzi-kék hegyek,
csúf szőrös faunok hét sípon danolnak,
magas hordókon részeg istenek,
szilaj nymphák vad táncot lejtenek...

Az este száll s egy fatrón tetején
boros mámorban nyújtózik el Bacchus,
vert aranyserleg színültig kezén,
repkénykoszorú asszonyos fején . . .

Túl a tölgyeken, dús leveleken
mint a délután elfogy a vad zene;
s egy violaszín lágy selyem-szőnyegen
Aphrodite álmodik meztelen . . .

SZÍNJÁTÉK: ELEKTRA

S ahogy a kőlépcsőn holtan feküdt,
két kemény melle kihullt gyászkhitonából,
viaszsárga volt a fáklya-világtól.

Árnyéka még táncot járt a falon,
és gőzölgött még az Aegisthos vére,
hogy Crisothemis ráborult kezére.

Két halott szemére balzsamot kentek,
hű cselédei s épp ahol érték
lihegve csókolták két szűzi térdét.

Orestes mint egy szalag hullt mellé a kőre
s kiküldte a virrasztó fáklyásokat,
hogy vértelen ajkát csókolhassa sokat...

VÉNSÉG

Mint színehagyott ódon butorok
ugy búsulok most csendjén ó szobáknak;
beteg szívemre hajtom a kezem,
bús mécsek égnek és az órák járnak...

Az udvarunkon táncot jár a szél,
bokázik egy vén harmonikának;
s mint sápadt brokát szines ablakon
piros szívemen oly kopott a bánat...

FEJFA

Az árnyékom egy öreg síron fekszik,
s egy zöldüvegű olajlámpa von
udvart körülem bágyadtszépen, vakon...

Bús folt vagyok kopott ravatalon ;
csókolná pisztoly fájó homlokom,
s elsuhanhatnék ahogy nékem tetszik...

Vagy valaki ideérkezne meztelen,
s keresztültörve rút árnyékomon
hanyatt feküdne fáradt síromon...

PICASSO: GITÁROS

A legmélyebb homorú tükre
valami végtelen, örök, szent fájdalomnak
ez az arc — S az öntudatlan kezek
búgó, fahangú gitárt ragadnak.

A való legsíróbb siráma,
a feszült idegek széteső orgiája,
mit elsír a gitár — Holtrariadt,
bomlott elmének melódiája.

S csorog a könny, hogy fájnak a szemek,
duzzad a vér, hogy zúgnak az erek,
... sírnak az ajkak, sírnak a kezek.

Keserű fahangok haldokolnak,
lassú elvérzést, halált alkudnak,
csontig borzadok, úgy sikít a dal...

JÁTÉK

Itt jársz előttem és oly messze vagy,
már nem ismersz,
s még nem tudom, ki vagy;
mégis oly büszkén lépkedek utánad,
mint hercegasszonyok után,
kik a déli napban gyalog sétálnak
az aranyszerszámos, két pejlovas fogat...

ÉJJI SKÁLA

... És néha éjjel, hogyha űz a vágy
úgy várok rád mint a függönyös vetett
[ágyak;
még sír benned egy meleg opera
s lefejtem rólad piros bársonyruhádat;

Dús fortissimok zengnek benned s halk
[pianok,
a válladról lekúszik lágy selyem inged,
kis csipkés nadrágban meztelen merengsz
[az ezüst tükrökben,
és halkan sírsz és megriadva nézed a
[kilincset ...

És néha éjjel, hogyha űz a vágy...
sápadt kezeid úgy búsulnak párnádon,
mint nyomorékszárnyú déli madarak
kik meghalnak egy téli havazáson;

Olyan vagy mint egy dús kárpitvirág
és elvirulsz napfénytelen sötét szobákon,
s arcod mosolya oly fáradt s fakó
mint gyertyaláng egy finom porcellánon...

RINGLISPIL

A verkli a dalt álmosan hadarja,
ezüstbe játszik a tükrök pazarja;
a cifra arany hintók lengenek,
a lámpák sok üvegrojtja remeg.

Vadul vágtatnak a fekete lovak,
a foltos zebrák, a szürke szamarak;
egy szőke lány fehér lovát cibálja,
utána strucc, őz, elefánt szalad.

A verítékszagba parfőmszag vegyül,
csak zeng a verkli s a szerpentin repül,
szédülve állok meredten, sután.

A hinta száll és szédítő futamba,
kék papirszalag kigyózik nyakamba
. . . s csak rohanok a fehér ló után.

KÉPEK, GYÖNGYSOROK

...Ezeken az álmatlan téli éjjeken,
szivem bús mélyén gyertyák égnek,
s bársonyfalán úgy csüngnek az emlékek
mint aranyrámába foglalt régi képek . . .

Portrék . . . nagyszemű, bús fonnyadt,
[leányarcok
s úgy mosolyognak mind elmult, holt
[szerelmek ;
mint elsiratott, elvesztett gyöngysorok,
méhén egy mély aranyvedernek . . .

TITOK

. . . Az elkövetkező napok bezárt szobák,
s én félőn nézek minden uj küszöbre,
mi van a néma rézkilincs mögött . . .
egy lány talán, ki értem sír, kiért vagyok,
vagy csak magam s egy ágy, amelyben
[meghalok.
. . . S néha a zárban már a kulcs csörög,
az ajtó úgy vár és én nem merek benyitni,
mi van a néma rézkilincs mögött . . .

TÖREDÉK

És minden elmult mint a délután,
és messze lett, mint az utolsó ház,
a zengő szerelem, az esti láz;
és senkit most már nem enged magához
a szivem, mint éber silbak vigyáz.

Szines sugárban folyt át az idő
hajamban s ujjaim között kezemben,
a kalejdoszkopban egy kis gyerek
gyönyörködtem a szines üvegekben
s az összetört tarkálló cserepekben,
hervadt napjaim széthullt cserepein . . .
. . . s fáradt magamtól messze dobtam
[őket
és aztán újból mindig összeszedtem,
fénytelen sápadt aranyba foglaltam
és messze mélyen a lelkembe varrtam . . .

Szines sugárban folyt át az idő
hajamban s ujjaim között kezemben;
s a sokszinű, ragyogó vizesés
mint álmos patak folydogál megettem...

A KÁMZSÁS FESTŐ STRÓFÁI

GULÁCSY LAJOSNAK

A vágyaim fehéringes papok,
halvány kezükben felém mutatnak Téged,
mint egy drágaköves dús aranyszentséget,
... a füstölők ezüstje csak szépségedet zengi
s a felszálló füst emléked belengi ...

Én nem vagyok csak nagyon szomorú,
se titán, se poéta nem vagyok,
csak műkedvelője a karcsú vonalaknak
s megihlettek távoli angyalok,
szívemben csendes chorálok fakadnak,
ajkaim némaságukkal dalolnak ...
sok ecsetem ügyetlenül dadog,
s miket hártyára vetek, mind a képek
csak elmosódó, halovány másai
a képeknek, mik a lelkemben élnek ...

Bús, mécsvilágos, boltíves cellámban
álmatlanul ó codexekben járok,
s keresem a beszélő szineket,
hogy méltón dícsérjelek tégedet;
mert képpel teli kastély most a lelkem,
és te vagy a dús királykisasszony,
és neked írom éjjel könyvemet...

Téged festlek, csak téged énekellek
aranyalapra harsogó színekkel
...mint szöllőlombot, hasadó virágot,
mint szűzanyát az újszülött gyermekkel,
és neked adtam vérző szívemet,
préselt virágom egy pántos imakönyvbe,

most oly szomorú és szegény vagyok

tarka tussaim, az ókékek, a carminok
mind kifogytak a drága üvegekbe,
s a glóriákba s a virágkelyhekbe
elírtam utolsó csepp aranyam...

mint kámzsás piktor epedő szerelmem
piros betűk szűk pitvarába zártam;
a lelkem írtam a cifra cirádákban

s most nincs több szinem és nincs több
[szavam,
koldus vagyok, kifosztottam magam.

Ha szomorú leszel, mint egy megvert
[asszony,
és elhervadsz és sírni fogsz sokat,
esténkint gondolj a bánatos barátra,
ki néked írta e tarka sorokat...
...s mint búvár szíve távol fenekén
bús könyvéhez képeket keresett,
s mezítlen lelkét fázósan eltakarta
és elrejtette sötét szinek megett...
...esténkint gondolj a bánatos barátra,
hogy céltalan bolyong most a világba
...mert téged óh örökre szeretett;
és érted sírta mindig minden könnyét
és néked írta színes képeskönyvét...
anno ezerkilencszáztizenegy.

TARTALOM

Úgy tűnik mintha régi levelekben . . . 7
Szomorúság . . . 8
Csak épp hogy élek . . . 9
Beteg virág . . . 10
Harakiri . . . 13
Celebratio . . . 14
Az elvérzett nyár siratása . . . 15
Vakság: Csak az sir aki lát is . . . 19
Szánva simogat mindenik szavad . . . 20
Csak néha álmodom hogy látok . . . 21
S mint a vak ember . . . 22
Kopott kezemben kis üvegtükör . . . 23
Két őszi vers: Esti eső . . . 24
Őszi szökőkút . . . 25
Scène galante. Vers en prose . . . 29
Nyári ünnep . . . 34
Szinjáték: Elektra . . . 37
Vénség . . . 38
Fejfa . . . 41
Picasso: Gitáros . . . 42
Játék . . . 45
Éjji skála . . . 46
Ringlispil . . . 48
Képek, gyöngysorok . . . 51
Titok . . . 52
Töredék . . . 53
A kámzsás festő strófái: Én nem vagyok csak nagyon szomorú . . . 57
Bús mécsvilágos, boltives cellámban . . . 58
Téged festlek, csak Téged énekellek . . . 59
Ha szomorú leszel mint egy megvert asszony (dedicatio egy képeskönyvbe) . . . 60

ÁRA 2 KOR.

Benkő udv. könyvkereskedő kiadása
Budapest, V., Dorottya-utca 2. sz.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 02 07 03 001 2